

De zaaier

VTV Naarden

Jaargang 22, Editie sept 2023

Van de redactie

De eerste nieuwsbrief met een nieuwe samenstelling van redacteuren. Na het vertrek van Nico Bader maakt Leona van Duivenvoorde nu samen Gerard van Eijk de nieuwsbrief. De nieuwsbrief komt normaliter 4 keer per jaar uit, vanaf 2024 zal dat 3 keer per jaar zijn.

In deze nieuwsbrief het voorwoord van de voorzitter; mededelingen van het bestuur, een terugblik op de Opendag maar ook alle evenementen die op de planning staan voor het laatste kwartaal van dit jaar.

Saskia Boidin interviewt Elly en Alex Driest. Deze tuin is dit jaar 100 jaar in de familie.

Foto's van Saskia Boidin, Leona van Duivenvoorde, Els Frakking, Gerard van Eijk en Alex Driest.

De volgende nieuwsbrief komt in december uit met daarin onder meer informatie over het bestellen van zaden en pootgoed via de vereniging.

De redactie,
Leona van Duivenvoorde
Gerard van Eijk

De zaaier

Voorwoord

Beste Tuinders,

Muggen, muggen, muggen en nog eens muggen. Na onze vakantie gaan we altijd gelijk even kijken hoe de tuin deze periode zonder onze toegewijde zorg heeft overleefd. Het was nog steeds warm en in zomerse outfit begonnen wij met ons rondje om wat bloemen te plukken en bramen en frambozen te oogsten. Aan alle kanten werden we aangevallen, opgegeten en lek geprikt. Ongekende muggenplaag op komst: 'Ze moeten nu allemaal op zoek naar bloed' was onlangs de kop in een landelijke krant. Nadat ik het artikel had gelezen snapte ik wel dat het heel erg is op ons complex. Er is veel regen gevallen in juli, het is nog steeds warm en wij hebben met z'n allen heel veel regentonnen en -vaten om het duurzame water op vangen voor

onze plantjes. Juist dit stilstaande water is de ideale plek waarin de muggen larven goed gedijen. De komende periode staat voor ons in het teken van onder andere de aardbeien uitplanten in een paar nieuwe bedden, aardappels oogsten, herfstvruchten oogsten, de laatste bloemen plukken en de zaden opvangen en daarnaast natuurlijk het nodige onkruid verwijderen. Genoeg te doen en tijd tekort!

Voor de vereniging zijn er ook weer mooie momenten geweest. Met de inzet en het elan van de evenementencommissie ben ik heel blij. Ze hebben er, ondanks de vakantieperiode, een mooie en goed bezochte "Open dag" van weten te maken. Er staan de komende periode nog een paar activiteiten op de planning. Hou de agenda in de gaten!

Helaas is het niet alleen maar zonneshijn binnen de vereniging... We hebben te maken met een redelijk aantal tuinen en opstallen die behoorlijke verwaarlozing vertonen. De leden die het betreft hebben we aangeschreven, waarbij we bij een groot aantal nog geen verbetering hebben gezien. We hebben slechts van een enkele tuinder en reactie gekregen. Er kan altijd een achterliggende reden zijn waarom de tuin onvoldoende aandacht heeft gekregen waar wij rekening mee kunnen houden. De verwaarloosde tuinen en opstallen hebben de komende periode onze aandacht waarbij we niet kunnen uitsluiten dat er helaas leden moeten worden geroyeerd.

Met de hartelijke tuingroeten,
Rene

INHOUD

4. Mededelingen van het bestuur
6. Nieuws van de Evenementencommissie
8. Interview met Elly en Alex Driest
10. Tuinadviezen voor oktober en november door ChatGPT
11. Help! Veenmollen eten mijn moes-tuin op, wat nu?
12. Alles wat je moet weten over pompoenen
14. Een serre of kas kiezen en plaatsen
15. Contactpersonen bestuur en commissies

COLOFON

REDACTIE:

Gerard van Eijk
Leona van Duivenvoorde

DRUKKER:

Editoo B.V. te Arnhem

REDACTIE ADRES:

redactie@vtvnaarden.nl

Mededelingen van het bestuur

Herkeuring complex

Al een aantal jaren zijn we als VTV de trotse bezitter van het AVVN-keurmerk Natuurlijk Tuinieren met drie (van de vier) stippen. Dit keurmerk heeft ons in het verleden geholpen door de richting de gemeente onder meer onze toegevoegde waarde aan te tonen. En het heeft in die zin bijgedragen aan de hernieuwing van ons huurcontract.

Onlangs hebben we bezoek gehad van een keurmeester voor de herkeuring en met gepaste trots mogen we vermelden dat we ons keurmerk met drie stippen behouden hebben! De keurmeester stelde vast dat we op een aantal punten verbeterd zijn, maar dat we ook op een aantal punten verbetering nodig hebben. Het keuringsrapport ligt ter inzage in de kantine voor geïnteresseerden.

We hebben als vereniging niet de ambitie om voor de maximale score van vier stippen te gaan. Dit betekent namelijk dat we veel concessies zouden moeten gaan doen op onder andere de wijze waarop getuinierd wordt. We roemen onze diversiteit en vinden het belangrijk dat een ieder op eigen wijze kan tuinieren.

Ernstig ongeluk

Begin september is één van onze leden met ernstig letsel vanaf het complex naar het ziekenhuis vervoerd. De combinatie van erg heet weer en een ongelukkige val heeft hier waarschijnlijk aan ten grondslag gelegen. We zijn hier erg van geschrokken en erg blij dat medetuinders hem adequaat en professioneel hebben bijgestaan.

Helaas kunnen ongelukken op en rond de tuin plaatsvinden en zijn we als bestuur niet altijd aanwezig om hulp of andere ondersteuning te bieden. Als u te maken krijgt met ongelukken of andere ernstige situaties willen we graag dat u contact opneemt met de complexbeheerders Chris Koopman en/of Henk Roolker.

Overhangend groen

We hebben de afgelopen tijd gemerkt dat veel beplanting (met name bomen) te dicht op de paden groeien. Hierdoor worden de paden moeilijker begaanbaar en levert het irritatie op bij medetuinders.

We willen u er graag op wijzen dat u uw bestaande beplanting in toom moet houden door tijdig richting de paden te snoeien. Ook is het verstandig bij nieuwe aanplant een afstand van minimaal 60 centimeter (twee stoeptegels breed) aan te houden om dergelijke problemen in de toekomst te minimaliseren.

Gebruik pomp

Zoals velen van u weten hebben we bij de kantine een diepe waterput met een mechanische pomp. De waterpomp is te bedienen net achter de hoofdingang van het kantinegebouw, links naast de deur op ooghoogte. Het kan zijn dat u geen waterpunt op de tuin heeft en toch uw tuin wilt bewateren. Gebruikt u dan alstublieft deze pomp en niet het kraanwater uit het fonteintje bij het toilet. En wilt u er dan ook aan denken de pomp weer uit te schakelen na gebruik?

Grondonderzoek

Zoals u al in de mailings voorbij hebt zien komen, is begin september het complex onderzocht op verontreinigingen. De bult met verontreinigde grond die aan de rand van ons complex lag, is al een paar maanden eerder weggehaald. De kwaliteit van de resterende aarde gaf echter aanleiding voor vervolgonderzoek. In afgevoerde grond zaten resten asbest en olieachtige verontreinigingen.

We hebben echter geen enkele reden aan te nemen dat de verontreinigen zich, in de tijd dat de bult er lag, verplaatst

hebben. Mede omdat er al meerdere soortgelijke onderzoeken zijn geweest. In de kantine hebben we een A3-overzicht van de bodem(water)monsterlocaties liggen, mocht dit plaatje onduidelijk zijn.

Het bedrijf wat de bemonstering uitgevoerd heeft, is geïnstrueerd de peilbuizen en grondboringen zo min mogelijk invasief te doen. Dit houdt in dat ze goed gelet hebben geen gewassen te beschadigen of geen gaten in tuinpaden te maken.

We verwachten medio oktober de uitslagen van het onderzoek te mogen ontvangen.

Vloer kantine

In de zomervakantie hebben verschillende vrijwilligers hard gewerkt aan een nieuwe vloer voor de kantine. De oude 'vloer', bestaande uit stoeptegels, is overdekt met een geïsoleerde, houten vloer. Deze vloer is netjes afgelakt, zodat we weer een mooie, duurzame vloer in de kantine hebben. Ook zijn we door het verhogen van de vloer verlost van het gevaarlijke afstapje bij binnenkomst.

Einde tuinjaar

Het einde van het tuinjaar nadert weer. We willen daarom iedereen die nog geen tuindienst gedaan heeft, oproepen om op zaterdagochtend de dienst uit te voeren. Ieder lid (met een tuin) moet ten minste 2 tuindiensten per jaar uitvoeren. Dit kan nog tot 28 oktober!

Indien u dispensatie heeft of denkt hiervoor in aanmerking

te komen, checkt u dit alstublieft bij de complexbeheerders Chris Koopman en/of Henk Roolker om vervelende verrassingen te voorkomen!

Ook als u overweegt te stoppen met uw tuin, neemt u dan alstublieft contact op met Ron Dekker. De vereniging heeft een behoorlijke wachtlijst en dan kunnen we de oplevering en overdracht vergemakkelijken. U wordt nog steeds geacht de tuin zwart op te leveren, maar we merken dat een warme overdracht veel voordeel heeft voor beide partijen.

Lassen en slijpen

Door het werken in de tuin kan uw gereedschap stuk gaan of bot worden. Tegen een vrijwillige vergoeding kunt u uw botte of kapotte gereedschap de komende tijd naar de werkplaats brengen om geslepen of gelast te worden. De werkplaats bevindt zich naast de kantine en is open op zaterdagen tussen 10u00 en 12u00. Chris Koopman helpt u graag verder.

Nieuws van de Evenementencommissie

Terugblik Open dag

We mogen terugkijken op een zeer geslaagde dag. De entree van ons tuincomplex was vrolijk versierd met vlaggetjes om de aandacht te trekken van voorbijgangers. Het aantal bezoekers was misschien niet overweldigend maar wel genoeg voor een gezellige sfeer. De kraam van de vereniging zag er zeer uitnodigend en verzorgd uit.

In de kantine werd volop genoten van de overheerlijke cakes en zelfs taarten die door enthousiaste tuinders waren gebakken. Geweldig leuk om te zien hoeveel mensen aan deze oproep gehoor hadden gegeven.

De Jam wedstrijd is gewonnen door Trudi Kampmeijer. Haar heerlijke jam van kruisbes/zwarte bes kreeg de meeste stemmen van de bezoekers. Van harte gefeliciteerd Trudi en we hopen dat je het leuke oogstmandje goed kunt gebruiken.

Voor de mensen die niet op de open dag geweest zijn heb ik nog een tip. GooiTV heeft namelijk een leuke, korte impressie gemaakt die je kunt zien via de volgende link https://fb.watch/mNbqWX69_9/

Deze link kun je ook terugvinden op onze facebookpagina.

Ter afsluiting van dit stukje wil ik, namens alle leden van de evenementencommissie, alle vrijwilligers die hebben meegeholpen met de voorbereiding van de open dag heel hartelijk bedanken. Zonder jullie medewerking hadden we deze dag niet kunnen organiseren!

Oogstfeest

Zaterdag 7 oktober Oogstfeest vanaf 16.00 uur in de kantine. Neem een zelfgemaakt gerecht mee voor minimaal 4 personen en geniet van alle andere gerechten die door andere gasten zijn meegenomen. Iedereen (ook aanhang) is van harte welkom op deze bijeenkomst die ieder jaar weer een groot succes is.

Workshop kruidenkrans

Zaterdag 14 oktober van 13.00-15.00 uur Workshop kruidenkrans maken voor volwassenen in de kantine. Deelnemers moeten zelf een krans meenemen die ze willen versieren en hun eigen snoeischaar. Voor het overige materiaal zal worden gezorgd.

Je kunt alleen meedoen als je je van tevoren hebt opgege-

ven. Dit kan tot uiterlijk zondag 8 oktober via mailadres van Janneke Baatje

j.baatje@outlook.com

Excursie naar Fruitshow 't Olde ras in Doesburg

Zaterdag 11 november organiseren we een Excursie naar Fruitshow 't Olde ras in Doesburg

Tijdens de fruitshow zijn er vele honderden appel- en perenrassen - allen op naam - tentoongesteld. U treft 1 zee van vormen, geur en kleur en ook is er een proeftafel waar u de oude rassen van weleer zelf kunt beleven.

Het lijkt ons erg leuk om hier met een aantal personen tegelijk naar toe te gaan. Iedereen gaat wel met eigen vervoer. Natuurlijk mogen eventuele geïnteresseerde familieleden ook mee.

Voor mensen zonder eigen auto kunnen we kijken of er een mogelijkheid is om met iemand mee te rijden. Uiteraard is dit afhankelijk van het aantal beschikbare plaatsen en zal er een vergoeding voor benzinekosten worden gevraagd. De entreekosten voor de show zijn 3 euro pp. Ook deze zijn voor eigen rekening.

We willen om 12.00 uur vertrekken vanaf het tuincomplex. Aanmelden voor deze leuke excursie kan tot uiterlijk dinsdag 31 oktober via mailadres van Peter Prinssen pw58prinssen@xs4all.nl

Kerststukjes maken in de kantine

Zaterdag 16 december van 13.00-15.00 Kerststukjes maken in de kantine.

Ook dit is al vaker georganiseerd en iedere keer weer heel gezellig. Heb je nog nooit aan meegedaan? Geef je dan deze keer op en ga met een leuk kerststukje naar huis.

Voor groen wordt gezorgd, al het overige materiaal zoals bakjes, steekschuim en versiering moet je zelf meenemen. Opgeven kan tot uiterlijk 11 december via mailadres van Vera Hazelaar

hazelaarj@gmail.com

Evenementen Q4 2023

Zaterdag 7 oktober 16.00 uur - Oogstfeest

Zaterdag 14 oktober 13.00-15.00 uur - Workshop kruidenkrans

Zaterdag 11 november - Excursie Fruitshow 't Olde ras in Doesburg

Zaterdag 16 december 13.00-15.00 - Kerststukjes maken

Interview met Elly en Alex Driest van tuinnr 301

Een jaar of vijf geleden is dit moestuin minnende echtpaar al eens geïnterviewd voor de Zaaier.

Maar er is een heuglijke aanleiding om dit nog eens te doen: De familie van Elly moestuintert dit jaar al 100 jaar op de keverdijk!

Zie ook de foto met het herdenkingsbordje hieronder.

Bertus, de grootvader van Elly, is begonnen op de moestuin in 1923 en Elly, die nu 76 jaar is, heeft van jongs af aan meegeholpen op de tuin.

Hoe was het vroeger?

Bertus is de moestuin begonnen toen het complex nog maar

pas bestond. Het was voordien een tuinderij.

Vroeger had de familie de huidige tuin (van 600 vierkante meter) en ook nog de tuin ernaast, van 300 vierkante meter. Verder hadden ze nog twee andere stukken grond wat verderop. Op 1 stuk (nu tuin 422) hielden ze 150 kippen. De hele driehoek tuinen met nummers 700, naast het sportveldje, was vroeger nog weiland. Ook daar had de familie een stuk weiland, waar drie geiten graasden die dagelijks thuis gemolken moesten worden. Die ging Elly als klein meisje ook geregeld 's-middags halen en dan liep ze gewoon over straat ermee naar hun huis (ja, dat kon toen nog!)

Bertus heeft in die tijd heel erg degelijk gereedschap aangeschaft, wat nu nog wordt gebruikt. Kijk maar eens naar de foto van een oude puntschop. Die is ook al 100 jaar oud! Wel is die natuurlijk altijd puntgaaf bijgehouden, en ook is hij inmiddels een stuk smaller en korter geworden. De rest van het blad is gewoon afgesleten in al die jaren.

Niemand had nog een kas. Wel hadden veel mensen al grote koude bakken, vaak gemaakt van tweedehands ramen.

Op het complex had iedereen hele grote lappen grond, en er werd alleen groente geteeld, geen enkel siergewas (behalve dahlia's dan).

De opzet was eigenlijk wel een beetje hetzelfde, met paden precies waar nu de grote graspaden nog lopen, alleen waren die toen veel smaller. Deze brede paden zijn een stuk later gemaakt, met als fundering de resten van een oude afgebroken windmolen!

Alex leerde Elly en de tuin kennen rond 1970. Toen was de huur van de tuin nog 40 cent per roede. (Je huurde in die tijd per Rijnlandse roede. 1 roede was 14,91 vierkante meter.)

Kijk maar eens naar de foto van Elly, Alex en George, de vader van Elly. Die foto is van ergens rond 1980. Je kunt de haag zien, die toen net was geplant en er nu nog net zo

staat, maar wel een heel stuk hoger. De sloot naast de straat op de keverdijk was toen een stuk moeras met allerlei jonge bomen, die nu allemaal weggehaald zijn.

Alex heeft netten geïntroduceerd om de vogels weg te houden van de erwten. Dat vond George maar wennen in het begin. (voor die tijd zetten mensen een stuk glas tegen het gaas, of ze bonden een dode kraai aan het hek. Of dat echt hielp vertelt de geschiedenis niet....)

De tuin werd altijd al bemest met bladeren en mest. Vroeger werd er blad en gier door elkaar gemengd en later ondergespit. Tegenwoordig spitten zij mest en bladeren in het vroege voorjaar in geulen onder.

Van oudsher zaait de familie alles. George kocht altijd zaad bij Pieter Pik en zonen uit Heerenveen, tot het makkelijker en sneller bleek via Garant.

Alex en Elly zaaien nu nog dezelfde rassen als vader en grootvader. zoals bijvoorbeeld rode bieten Egyptische platronde, winterpeen Berlikummer

of stokasperziebonen Westlandse dubbele zonder draad. Wat dat betreft is er weinig veranderd in al die jaren. Er staan nu alleen wel veel meer bloemen, omdat er toch ruimte zat is op de tuin.

Als je goed kijkt, zie je overal in de tuin hoge planten met paarse bladeren. Dat is rode tuinmelde. De moeder van Elly maakte daar vroeger pap mee, met karnemelk, gort en een beetje kervel en munt. Nu laat Elly de planten lekker staan

voor de sier, als ze niet in de weg staan, maar die pap die hoeft ze niet meer!

Er staan flinke hoeveelheden van elke groente op de tuin: bonen, erwten, aardappelen, enzovoort. Het meeste eten zij zelf op, want ze houden van veel groente eten, maar een deel gaat naar de familie. En er is altijd reserve voor als de oogst eens tegenvalt. En anders zijn er altijd kippen en konijnen die sla of andijvie lusten. Er staan ook veel aardbeien. Zij maken daar aardbeienjam en aardbeien sap van en gebruiken dat dan het hele jaar. Aardappelen gaat Alex minder zetten, want ze spruiten teveel bij lang bewaren. Dat antispruit-poeder wat je er vroeger op kon strooien is nu verboden.

Zo kun je dus op tuin 301 veel geschiedenis zien, als je wil, maar ook is het een keurige moderne tuin!

Tuinadviezen oktober en november

ChatGPT stelde we de vraag: vertel mij in 1500 woorden welke klussen ik allemaal in oktober en november moet doen in de moestuin.

In de maanden oktober en november zijn er verschillende belangrijke taken die je kunt uitvoeren in de moestuin om je voor te bereiden op de winter en om de oogst voor het volgende jaar te bevorderen. In dit uitgebreide overzicht van 1500 woorden zullen we 20 van deze taken bespreken, van het oogsten van gewassen tot het voorbereiden van de grond voor de winter. Laten we beginnen!

1. Oogst late gewassen

Oktober en november zijn de maanden waarin je de laatste rijpe gewassen uit de tuin kunt halen. Denk aan pompoenen, winterwortels, bieten, pastinaken en late aardappelvariëteiten. Zorg ervoor dat je ze oogst voordat de vorst toeslaat.

2. Verwijder dode planten

Haal alle dode of zieke planten uit de moestuin. Dit voorkomt verspreiding van ziekten en biedt ruimte voor nieuwe gewassen in het voorjaar.

3. Plant knoflook

Oktober en november zijn perfecte maanden om knoflook te planten voor een vroege oogst in het volgende seizoen. Zorg ervoor dat je winterharde variëteiten kiest.

4. Bescherm gevoelige gewassen

Als je gevoelige gewassen zoals tomaten of paprika's hebt, bescherm ze dan tegen de kou met behulp van koude frames, plastic tunnels of speciale plantenhoezen.

5. Schoonmaak

Maak de moestuin op door oude plantenresten en onkruid te verwijderen. Dit helpt bij het voorkomen van ziektes en plagen in het volgende seizoen.

6. Voeg organisch materiaal toe

Verbeter de bodemstructuur door compost, bladmulch of goed verteerde mest toe te voegen. Dit verrijkt de bodem en verbetert de vruchtbaarheid.

7. Zaai wintergroenten

Overweeg om wintergroenten zoals boerenkool, spinazie, winterpostelein en raapjes te zaaien. Deze gewassen kunnen in de koudere maanden groeien en je voorzien van

verse producten.

8. Bescherm tegen ongedierte

Plaats lokvallen of lokstoffen om ongedierte zoals slakken en bladluizen weg te houden van je gewassen.

9. Plant fruitbomen en bessenstruiken

De herfst is een ideale tijd om fruitbomen en bessenstruiken te planten. De grond is nog warm en vochtig, waardoor de wortels tijd hebben om te vestigen voordat de winter begint.

10. Druk bezig met compost

Blijf organisch materiaal toevoegen aan je composthoop en draai deze regelmatig om ervoor te zorgen dat het goed verteert. Een goede compost zal volgend jaar waardevolle voedingsstoffen aan je tuin leveren.

11. Bedek de bodem

Gebruik mulch om de bodem te bedekken en te beschermen tegen erosie en onkruidgroei. Bladeren, stro of houtsnippers zijn uitstekende mulchmaterialen.

12. Controleer de pH-waarde

Test de pH-waarde van de bodem en pas deze indien nodig aan. De meeste groenten gedijen het beste in een neutrale tot licht zure bodem.

13. Maak compostthee

Maak compostthee door een handvol compost in een emmer water te doen en dit een dag te laten staan. Gebruik dit als een natuurlijke meststof voor je planten.

14. Bescherm vorstgevoelige planten

Als vorst wordt voorspeld, bescherm dan vorstgevoelige planten met doeken, plastic zeilen of speciale plantenhoezen. Dit kan hun levensduur verlengen.

15. Zaai groenbemesters

Als je de moestuin wilt verbeteren en de bodem wilt verrijken, zaai dan groenbemesters zoals klaver, rogge of veldbonen. Deze kunnen in het voorjaar worden ondergewerkt.

16. Maak een overwinteringsplaats voor nuttige insecten

Bouw insectenhoezen of stapels stenen en takken om nuttige insecten zoals bijen en lieveheersbeestjes aan te trekken die helpen bij de bestuiving en plaagbestrijding.

17. Controleer op ziekten en plagen

Inspecteer je planten regelmatig op tekenen van ziekten of plagen en neem indien nodig maatregelen. Het vroeg detecteren van problemen kan verdere schade voorkomen.

18. Winterklaar maken van gereedschap

Maak je tuiniergereedschap schoon en berg ze op een droge plaats op. Slijp messen en scharen, en vervang versleten onderdelen indien nodig.

19. Maak een tuinplan voor volgend jaar

Gebruik de herfstmaanden om na te denken over wat je volgend jaar wilt planten en waar. Een goed doordacht tuinplan kan je helpen om efficiënter te tuinieren.

20. Leer en blijf leren

Blijf leren over tuinieren door boeken te lezen, cursussen te volgen of lid te worden van een tuinvereniging. Het vergroten van je kennis kan leiden tot een nog productievere moestuin.

Het onderhouden van een moestuin in oktober en november vergt toewijding en planning, maar het kan ook zeer bevredigend zijn. Door deze 20 taken uit te voeren, kun je je moestuin voorbereiden op de winter en ervoor zorgen dat je in het volgende groeiseizoen een overvloedige oogst hebt. Veel succes!

Help! Veenmollen eten mijn moestuin op, wat nu?

Veenmollen zijn lastige insecten die zich ophouden langs de buitenranden van groentebedden, vooral in volkstuinten. Zodra je groenten beginnen te groeien, slaat de veenmol toe. Daar gaan je plantjes!

Wat zijn veenmollen?

Veenmollen (*Gryllotalpa gryllotalpa*) zijn insecten die ook wel bekend staan onder de namen aardkrekkel of molkrekkel. Toch is het geen krekkel (en ook geen mol). Het diertje is ongeveer 5 cm lang en ontleent zijn naam aan zijn graaf-

pootjes, zoals van een mol. Je vindt hem vooral in graslanden en moestuinen met vochtige en humusrijke grond.

Zo zorgt de veenmol voor schade

Veenmollen eten niet alleen larven, rupsen en wormen, ze ook graven gangen onder de grond. Bij het graven kragen ze ook aan de wortels van allerlei planten. Of dat plantje nou onkruid is of jouw zomerwortelen, dat maakt de veenmol niets uit. Met name tere zaailingen zullen al snel bezwijken onder de schade en de verstoring van de grond.

Veenmollen bestrijden zonder ze te doden

De voorpoten van de veenmol lijken op die van een mol. (foto: dr. Jose R. Castello, Creative Commons)

Het is verboden om veenmollen te doden, aangezien het een beschermde diersoort is. Maar doden is ook niet nodig, want ze eten weer andere lastpakken zoals engerlingen en ritnaalden. De truc is om de schade aan je gewassen te beperken.

- Veenmollen maken graag nesten onder wortelen. Ligt je tuin in een gebied waar veel van deze diertjes zitten, verbouw je wortelen dan liever in diepe potten.
- Kweek je planten voor in potten. Zodra de planten groter en sterker zijn, is de kans kleiner dat ze het loodje leggen door de activiteiten van veenmollen.
- Breng een barrière aan om je moestuinbedden. Deze beschoeiing moet zeker 20 cm in de grond steken, aangezien de nesten worden gebouwd op een diepte van ca. 15 cm.
- Zorg voor meer vogels in je tuin, want die eten de veenmollen graag voor je op.
- Vang de diertjes af in potjes of bakjes. Dat doe je door de potjes (zonder deksel) tot de rand in te graven en er een houtje overheen te leggen. De veenmollen vallen er dan in en kunnen er niet meer uit. Controleer de potjes dagelijks en zet de beestjes uit op een andere plek.

Helga Kluitert

22/03/2022

Bron: <https://www.gardenersworldmagazine.nl/groene-school/biodiversiteit/veenmollen/>

Alles wat je moet weten over de pompoen

14 september 2023

<https://velt.nu/tip/alles-wat-je-wil-weten-over-pompoenen>

De pompoen behoort tot de komkommerfamilie, net als meloenen, augurken, courgettes en komkommers, en is een verzamelnaam voor heel veel soorten. Ze kunnen de gekste vormen en kleuren aannemen en zijn al dan niet eetbaar. De vrucht heeft een stevige harde schil en oranje vruchtvlees. Je treft pompoen in heel wat moestuinen aan.

Hoe kweek je pompoenen?

Zaai binnen in potjes, omstreeks 20 april, en zorg voor voldoende licht en vocht. Uitplanten doe je na de IJsheiligen (15 mei), bij voorkeur op een voedselrijke, zonnige plek. Boven op of onder aan een composthoop is bijvoorbeeld prima. Snoeien is overbodig, leid de ranken eventueel over gaas, bonenstaken of een pergola.

Zaden van pompoenen

Je kunt ook zelf zuiver pompoenzaad winnen door gecontroleerde bestuiving. Je brengt zelf het juiste stuifmeel op de juiste stamper aan. Daarna markeer je de bestoven vrucht met een touwtje of zo. Als de vrucht rijp is, haal je de zadjes eruit. Over deze techniek (en veel meer over zaadwinning) lees je in het Velt-boek Zelf zaden telen.

Weet dat pompoenbloemen driftig bezocht en bestoven worden door hommels en bijen. Die brengen stuifmeel van heel andere rassen over en zorgen dus voor verbastering. Als burensierkalebassen of wansmakelijke pompoenen kweken, kun je daar het volgende jaar bastaarden van hebben. En verbastering gaat bijna altijd ten koste van de

smaak.

Wanneer is een pompoen rijp?

Wacht lang genoeg. De meeste pompoenrassen zijn pas goed rijp vanaf eind september. Vroeger geoogste vruchten hebben nog niet hun volle smaak ontwikkeld. Eén manier om rijpe pompoenen te herkennen: hun steel is niet meer groen, maar dor en verkurkt.

Wanneer is een pompoen eetbaar?

- Lang niet alle pompoenen (en kalebassen) zijn eetbaar. Je kunt een onbekende pompoen als volgt testen:
- Snijd hem open. Als er geen vruchtvlees in zit, heb je zeker te maken met een sierkalebas.

Kook een stukje vruchtvlees. Is het bitter, dan heb je een sierkalebas of een kruising tussen sierkalebas en pompoen. Als het lekker smaakt, dan heb je een eetbare pompoen.

Lekkere recepten met pompoen vind je o.a. op <https://www.24kitchen.nl/populair/pompoen-recepten>, <https://www.ah.nl/allerhande/informatie/pompoen>, <https://pompoensoep-recept.nl/> of <https://www.boodschappen.nl/recept/groente/pompoen/>

Verskil tussen kleine en grote pompoenen

Kleine pompoenrassen, vooral de Hokkaido's, bevatten minder water en meer voedingsstoffen (suikers, vitaminen en mineralen). Daardoor hebben ze al meer smaak. Verder zijn kleine pompoenrassen makkelijker te bewaren en te verwerken.

Hoe bewaar je pompoenen?

Ideaal is op een luchtige plek, waar je af en toe voorbijkomt, en met een temperatuur tussen 8 en 18° C. Bijvoorbeeld op een rek in de gang. Wel dien je om de twee weken te controleren. De meeste kleine rassen zijn het lekkerst tussen oktober en januari: een prima herfst- en wintergroente dus.

Foto: Lieven David

Witte vlekken op bladeren?

Tijdens de tweede helft van augustus verschijnen witte vlekken op pompoen- en courgettebladeren. Een jaarlijks terugkerend fenomeen en eigenlijk is het een sleetziekte. De planten hebben gewoon hun best gedaan om vrucht te zetten, hun weerstand vermindert, de dagen worden korter en vochtiger, en de schimmelsporen groeien nu makkelijk uit.

Deze schimmel besmet je vruchten niet en kan ook geen kwaad voor andere gewassen. Je kunt de aangetaste bladeren dus gewoon verder laten afsterven, en (in het geval van pompoenen) wachten met oogsten tot de planten helemaal teloor zijn gegaan. Voordelen van deze methode: je ziet je vruchten goed liggen en ze zijn perfect rijp en bewaarbaar.

Het aangetaste loof kun je gewoon mee composteren: de sporen zitten toch al overal.

Wat kun je ertegen doen?

- Qua bemesting: vermijd te veel stikstof, dat geeft een groter maar zwakker blad.
- Neem vroege rassen (bijvoorbeeld pompoen Solor).
- Zaaï goed op tijd voor (omstreeks 20 april) zodat jouw planten al snel vrucht geven.
- Je zou preventief regelmatig met compostthee en heermoesaftreksel kunnen spuiten, en ook gesteente-meel kunnen verstuiwen, maar verwacht er geen wonderen van.

Zorg dat planten wat droger blijven

- Zet jouw planten op een luchtig, zonnig perceel.
- Mulch tussen je planten met stro of hooi, zodat er geen spatwater op komt tijdens regenbuien.
- Bind je planten op aan een stok of gaas. Dit lukt met courgettes, maar ook met kleinvruchtige pompoenrassen.

Een serre of kas kiezen en plaatsen

23 september 2023

<https://velt.nu/tip/een-serre-kas-kiezen-en-plaatsen>

Als je een serre of kas wilt om groenten in te kweken, zie je zoveel stijlen, soorten materiaal, groottes, benodigdheden en toebehoren. Hoe kies je best? En waar plaats je die dan?

Waar kun je een serre of kas plaatsen?

Wil je een vrijstaande serre of kas of eentje tegen de muur? Houd vooral rekening met deze factoren: dicht bij huis, beschut en licht. Hoe je jouw serre of kas dan richt op het zuiden, is minder belangrijk. Jos Van Hoecke, auteur van het Velt-boek "Achter glas: tuinieren in serre of kas" (<https://winkel.velt.nu/product/achter-glas>), plaatste zijn serre dicht bij huis. Maar wel zo dat zijn huis nooit schaduw werpt.

Een beschutte, zonnige plaats is het belangrijkste, maar als je kunt kiezen, oriënteer je de nok van jouw serre of kas ook best op de **oost-westas**. Dan krijgen de planten maximaal licht. Het nadeel is de snelle opwarming: dan moet je meer water geven en meer schermen.

Als de nok op de noord-zuidas ligt, dan krijgt jouw serre of kas de **ochtend- en avondzon**. Die zon is minder sterk, waardoor de temperatuur minder snel zal stijgen. Naarmate de planten noordelijker in de serre of kas staan, zullen ze minder licht krijgen en meer uitgerekt groeien.

Groot, nieuw, duur?

Koop of bouw jouw serre of kas vooral **niet te klein**, want dit blijkt meestal de grootste tekortkoming. Met de jaren nemen je ervaring en passie toe en groeit het assortiment gewassen dat je wilt telen. Een veel te grote serre of kas brengt verhoudingsgewijs dan weer minder op.

Welke prijs vind je aanvaardbaar? Voor Jos is een serre een waardevolle investering. 'Wij genieten er immers al 35 jaar intensief van. Een goede constructie is duurder in aanschaf, maar als je er de nodige zorg aan besteedt, kan ze gemakkelijk 40 jaar meegaan.'

Glas of kunststof?

Glas is duurder dan folie, maar het zorgt voor een betere lichtinval en het isoleert beter. Het is dus meer geschikt voor winter- en voorjaarsteelten. Let wel op dat je skelet sterk genoeg is als je voor glas kiest. Glas verslijt niet, maar het kan wel breken.

Een onbreekbaar alternatief voor glas is **polycarbonaat**.

Het isoleert zelfs beter, waardoor de temperatuur in je serre meer constant is. Dat het enkele procenten minder licht doorlaat lijkt niet echt een probleem te zijn. De valkuil van polycarbonaat zit echter in de gevoeligheid ervan tegenover UV-stralen. Na enkele jaren begint het materiaal te verkleuren en laat het steeds minder licht door. Daarom kan polycarbonaat worden gezien als een minder goede investering.

Ook kunststoffolie is gevoelig aan UV-stralen waardoor het snel verouderd en afbreekt. Sommige fabrikanten verkopen folie met UV-stabilisatoren, maar de absorbers capaciteit hiervan is na één jaar al opgebruikt. **Dit koop je dus beter niet**. Goede folies kunnen echter wel 10 jaar of langer meegaan. De aankoop van een serre in kunststof folie kan goedkoop lijken tegenover andere opties, maar je zal deze folie wel telkens moeten vervangen na enkele jaren. Dit maakt het dus ook steeds duurder. Daarnaast moet je er rekening mee houden dat die oude folie dan ook bij het afval belandt.

Schuine en rechte wanden

Schuine wanden zorgen voor een **stabielere constructie**, omdat het gewicht van het dak beter wordt verdeeld en de winddruk op de wanden lager is dan bij serres of kassen met rechte wanden. Anderzijds weerkaatsen schuine wanden meer licht dan rechte wanden. In de zomer is er voldoende licht, maar van het najaar tot het voorjaar is er minder licht. Als je een serre of kas met rechte wanden hebt, kun je gemakkelijker een zaaitafel plaatsen aan de lange zijde.

Elke zaterdagochtend kunt u in de kantine gratis koffie drinken. Kom ook eens gezellig langs.

Bestuur

Voorzitter:	René Janssen	06-20492812	voorzitter@vtvnaarden.nl
Secretaris en Ledenadministratie:	Jaap Kolk	06-22907379	secretaris@vtvnaarden.nl
Penningmeester:	Alex Driest	035-6943565	adriest@xs4all.nl
Algemeen bestuurslid:	Jan Landwaart	06-52580944	j.landwaart@hotmail.com
Info en verhuur tuinen:	Ron Dekker	06-42112870	rondekker16@gmail.com
Technische zaken en complexbeheer:	Chris Koopman	06-51486917	cbkoopman@casema.nl

Commissies

Beheer website:	Jaap Kolk	06-22907379	dezaaier@vtvnaarden.nl
Beheer kantine:	Vera Hazelaar-Ruisendaal	06-48942467	hazelaarj@gmail.com
Evenementencommissie:	Peter Prinssen	06-24281753	pw58prinssen@xs4all.nl
	Janneke Baatje-Pieterse		j.baatje@outlook.com
	Carolina Koopman		carocaro@live.nl
	Els Frakking		bfrakking@planet.nl
	Vera Hazelaar-Ruisendaal		verahazelaar@gmail.com
Winkel en inkoop-distributie zaden:	Hans Mobach	035-6946320	hansmobach@ziggo.nl
	Johan Baatje	030-2210359	johanbaatje@gmail.com
	Paul Schilder	035-6946963	schilder140@ziggo.nl
	Marisca Breeuwer	06-10068925	breeuwermarisca@gmail.com
	Mieke van Galen	035-6934953	m1.galen@planet.nl
Redactie nieuwsbrief:	Gerard van Eijk		redactie@vtvnaarden.nl
	Leona van Duivenvoorde		redactie@vtvnaarden.nl
	Saskia Boidin (interviews)		
Schouwcommissie:	Ron Dekker	06-42112870	rondekker16@gmail.com
	Janneke Baatje-Pieterse		j.baatje@outlook.com
	Johan Baatje		johanbaatje@gmail.com
	Michael Bouwman	035-6951011	info@schoorsteenveger.nu
	Philip van Barneveld	035-6781226	phvbarneveld@planet.nl
	Ruud Stuger		

Hydrauliek
Pneumatiek

Electrotechniek
Motortechiek

GROENESTEIN TECHNO SERVICE
Tuin- en parkmachines

Honda, Shibaura, Shindaiwa, Starmix, Ambrogio, Kränzle

Overmeerseweg 42
1394 BD Nederhorst den Berg
www.groenestein-ts.nl

Tel. 0294 - 25 35 24
Fax 0294 - 25 74 23
info@groenestein-ts.nl

welKOOP

Verstand van tuin & dier

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

INDIEN ONBESTELBAAR: MOLENLAAN 14, 1401 TJ BUSSUM

Hét adres voor.. tuin en buitenleven

Welkoop is hét adres voor alles wat met het buitenleven te maken heeft. Wij bieden een compleet assortiment kwaliteitsproducten voor tuin en buitenleven! Denk o.a. aan planten en zaden, meststoffen, kweekbenodigdheden, tuingereedschap en onderhoudsproducten.

Wij bieden producten en diensten aan om mensen te laten genieten van hun tuin, waarbij optimale verzorging van de tuin centraal staat. Voor een eerlijke prijs en een uitgebreid assortiment kun je bij ons terecht. Ook voor advies op maat ben je bij ons aan het goede adres.

Tot snel in onze winkel!

EEMNES Noordersingel 18B Tel.: 035 - 5314486